

Ansökan till utvecklingsprojekt – Effektivare kommun

Skickas senast 14 juni till gunnar.gidenstam@skr.se

Kommun: Lunds kommun

Ansvarig för ansökan

Namn: Christoffer Nilsson

Befattning: Kommundirektör

Beslut

1. Beslut om deltagande

För deltagande i projektet krävs ett kommunstyrelsebeslut innan första tillfället den xx september. Detta beslut ska innefatta punkt 2-4 nedan och som underlag för beslut ska finnas dels SKR:s projektbeskrivning, dels den nulägesbeskrivning och problemformulering som beskrivs i detta dokument. Beslutet ska också garantera att kommunen avsätter erforderlig arbetstid för att ett förändringsarbete för ökad effektivitet kan påbörjas under projektiden.

Organisering

2. Styrgrupp

Kommunen ska utse en styrgrupp som leder utvecklingsarbetet i den egna kommunen. I denna grupp ska det finnas representanter från kommunövergripande ledningsgrupp (tjänstepersoner).

Vi tänker oss följande personer i styrgruppen (namn och befattning):

Kommundirektör samt förvaltningsdirektörer på berörda förvaltningar Ekonomidirektör HR-direktör Utvecklingschef kommunkontoret (KK)
--

3. Arbetsgrupp

Kommunen ska utse en arbetsgrupp som ska lägga tid på att hålla ihop, samordna och utföra det operativa arbete som krävs i projektet. I arbetsgruppen kan ingå centrala stödfunktioner kring ekonomi, HR och kvalitet, men även personer med utvecklingsansvar från de större verksamheterna.

Vi tänker oss följande funktioner i arbetsgruppen:

Kvalitetsstrateg (KK) Ekonomichef på kommunkontoret samt ekonomichefer i berörda förvaltningar Enhetschef på utvecklingsenheten kommunkontoret samt utvecklingschef el. motsv. i berörda förvaltningar Analytiker/statistiker (KK) Verksamhetscontroller el. motsv. på berörda förvaltningar (KK) HR-controller på kommunkontoret och motsvarande på berörda förvaltningar (KK)
--

4. Kontaktperson

SKR behöver en kontaktperson i er kommun som kan ansvara för kommunikationen med SKR och övriga deltagande kommuner under projektiden.

Vår kontaktperson är (namn, befattning, e-postadress, telefonnummer):

Kvalitetsstrategi kommunkontoret (KK) Alexandra Emanuelsson, alexandra.emanuelsson@lund.se
--

Nulägesanalys/problembeskrivning

Beskriv hur er effektivitet ser ut i kommunen genom att belysa både utfall av kostnader och kvalitet. I denna beskrivning vill vi att ni redovisar nyckeltal från www.kolada.se som stödjer er beskrivning. Utgå då gärna från effektivitetsnyckeltalen i "Jämföraren". Utifrån denna nulägesbeskrivning vill vi att ni går vidare och gör en problembeskrivning. Vad är det som behöver utvecklas och förändras? Avslutningsvis vill vi att ni redovisar tankar kring vad och hur ett förbättringsarbete kan ske för att öka effektiviteten.

Använd högst en A4 sida med text (exklusive eventuella tabeller eller diagram) för respektive del nulägesanalys, problembeskrivning och förslag på åtgärder/förbättringsarbete.

Det är viktigt att påpeka att dessa beskrivningar kan komma att förändras och fördjupas under projektets framskridande. Se det som ingångsvärden som vi tillsammans, SKR och övriga deltagande kommuner, kan utveckla om ni kommer att delta i projektet.

5. Vår nulägesanalys:

I Lunds kommuns Årsredovisning för 2020 gjordes nedanstående analys. Det är med detta som grund som kommunen vill medverka i SKRs utvecklingsprojekt Effektivare kommun.

Resultat kvalitet och effektivitet 2020
--

Nedan följer nedslag inklusive sammanvägda resultat för 2020 inom verksamhetsområdena barn och unga samt stöd och omsorg.

Barn och unga Området barn och unga innefattar kommunens ansvar gällande för-, grund- och gymnasieskola. Inom området barn och unga mäts ett flertal olika nyckeltal, främst kopplat till utbildningsverksamheten men även nyckeltal kopplat till barn och unga inom kultur- och fritid och barn och unga i behov av stöd och omsorg ingår.
--

Sammanfattningsvis visar årets mätningar att medborgarnas nöjdhet är förhållandevis hög avseende verksamheten för grundskola och förskola i Lunds kommun, samtidigt har eleverna goda kunskapsresultat. Dock är kostnaderna något högre jämfört med andra större städer samt medelvärdet för alla kommuner, vilket även återspeglas i RKAs effektivitetsmätning avseende resursindex för dessa respektive verksamhetsområden. För Lunds elever i gymnasium och vuxenutbildning är resultaten också goda, sett till kunskapsresultat. Lund har också en hög andel lärare som har pedagogisk högskoleexamen. Verksamheten utmärks likaså av hög nöjdhet från medborgarna och fortsatt förhållandevis låga kostnader, men även av ett något högre antal elever per lärare än i snittet för alla kommuner samt för större städer. I RKAs effektivitetsmätning är Lunds resursindex väldigt högt vilket indikerar låga kostnader för verksamheten, kvalitetsindexet ligger strax under medelvärdet för samtliga kommuner, främst beroende på skillnaden mellan

faktisk och förväntad andel elever som tar examen inom 4 år. Lund placerar sig fortsatt bland de bästa i landet gällande nyckeltalen som mäter elevernas resultat samt deltagande i idrottsföreningar. Eleverna i årskurs 9 har blivit ännu mer nöjda med skolan som helhet över åren. Gymnasieeleverna har fortsatt goda resultat och en hög andel av eleverna slutför examen inom 4 år

Förskola: Lunds resursindex är lågt och speglar det sedan tidigare kända faktumet att förskoleverksamheten i Lund är något dyrare än förväntat (jämför med nettokostnadsavvikelse). Kvalitetsindexet är istället ganska högt, vilket framför allt beror på att Lund har en hög andel barn som är inskrivna i förskola.

Grundskola: Lunds resursindex är lågt och speglar det sedan tidigare kända faktumet att grundskoleverksamheten i Lund är något dyrare än förväntat (jämför med nettokostnadsavvikelse). Även kvalitetsindexet är ganska lågt, vilket bland annat beror på avvikelsen mellan faktisk och förväntad andel niondeklassare som är behöriga till gymnasiet.

Gymnasieskola: Lunds resursindex är väldigt högt vilket indikerar låga kostnader för verksamheten. Kvalitetsindexet ligger strax under medelvärdet för samtliga kommuner, främst beroende på skillnaden mellan faktisk och förväntad andel elever som tar examen inom 4 år.

Resultat effektivitetsmätning – utbildning (förskola, grundskola och gymnasieskola) Lunds kommun* **

	2017	2018	2019
Förskola			
Kvalitetsindex förskola	64	76	71
Resursindex förskola	43	46	34
Kommunal grundskola			
Kvalitetsindex kommunal grundskola F-9	57	35	37
Resursindex kommunal grundskola F-9	26	24	33
Kommunal gymnasieskola (gymnasieförbund ingår ej)			
Kvalitetsindex kommunal gymnasieskola	42	40	45
Resursindex kommunal gymnasieskola	87	89	98

Stöd och omsorg (..) Stöd och omsorg följs och mäts genom ett flertal olika nyckeltal baserade på bland annat brukarbedömningar, aktualiseringar, väntetider, kostnader samt sammanvägda kvalitetsaspekter. Sammanfattningsvis visar årets mätningar att Lunds kommuns kostnader för äldreomsorgen och LSS är något högre än snittet för större städer liksom för alla kommuner. Dessa resultat återspeglas i RKAs effektivitetsmätning där Lunds resursindex för LSS är lågt, vilket beror på att verksamheten är dyrare än förväntat (se även nettokostnadsavvikelse).

(..) Lunds resursindex gällande äldreomsorgen är mycket lågt och speglar det sedan tidigare kända faktumet att äldreomsorgen i Lund är dyrare än förväntat. Kvalitetsindex är i stort sett i nivå med rikssnittet, vilket framför allt beror på att Lund inte utmärker sig gällande brukarnöjdhet i Socialstyrelsens brukarundersökning. Det omvända gäller för individ- och familjeomsorgen och mätningar gällande ekonomiskt bistånd. Här ligger Lunds resursindex en bit över rikssnittet, vilket indikerar en något snär kostnadseffektiv verksamhet. Kvalitetsindex ligger en bit under rikssnittet, främst beroende på att Lund har en jämförelsevis hög andel vuxna biståndsmottagare

med långvarigt ekonomiskt bistånd. Samtidigt har Lund goda resultat inom många av områdena där brukare och anhöriga har bedömt verksamheten. (...)

Utvecklingen går åt rätt håll för de flesta av nyckeltalen, även om Lunds kommun inte riktigt når upp bland de 25 procent bästa kommunerna för alla av dem. (...)

LSS: Lunds resursindex är jämförelsevis lågt beroende på att verksamheten är dyrare än förväntat (jfr med nettokostnadsavvikelse). Kvalitetsindex ligger något över medelvärdet för alla kommuner, men detta index behöver tolkas i ljuset av att det endast byggs av resultatet för två enkätfrågor (en för boende och en för daglig verksamhet).

Ekonomiskt bistånd: Lunds resursindex ligger en bit över riksnittet, vilket indikerar en något snår kostnadseffektiv verksamhet. Kvalitetsindex ligger en bit under riksnittet, främst beroende på att Lund har en jämförelsevis hög andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd

Äldreomsorg: Lunds resursindex är mycket lågt och speglar det sedan tidigare kända faktumet att äldreomsorgen i Lund är dyrare än förväntat (jfr med nettokostnadsavvikelse). Kvalitetsindex är i stort sett i nivå med riksnittet, vilket framför allt beror på att Lund inte utmärker sig gällande brukarnöjdhet i Socialstyrelsens brukarundersökning.

Resultat effektivitetsmätning – omsorg Lunds kommun* **

	2017	2018	2019
LSS (boende och daglig verksamhet)			
Kvalitetsindex LSS boende och daglig verksamhet	25	18	69
Resursindex LSS boende och daglig verksamhet	33	36	31
Ekonomiskt bistånd			
Kvalitetsindex ekonomiskt bistånd	39	30	38
Resursindex ekonomiskt bistånd	66	68	69
Äldreomsorg			
Kvalitetsindex äldreomsorg	35	46	54
Resursindex äldreomsorg	24	30	17

6. Vår problembeskrivning:

Sammanfattningsvis visar analyser av 2020 års resultat att Lunds kommuns ambitioner att leverera en verksamhet med god kvalitet infrias för de flesta områden, dock till en kostnad som är högre än vad som förväntas att verksamheten i Lund ska kosta.

I Lunds kommuns *Kvalitetsrapport 2020* konstateras att Lunds kommun generellt uppvisar en god verksamhet med hög kvalitet. Inom många områden förbättrar Lunds kommun sitt resultat över tid, både i Statistiska Centralbyråns (SCB) medborgarundersökningar och kommunens egna mätningar, vilket är positivt och indikerar att genomförda åtgärder har fått avsedd effekt. Inom andra områden kvarstår utmaningar och ytterligare insatser behöver vidtas för att resultatet ska höjas. Inom vissa verksamhetsområden har Lunds kommun hög nettokostnadsavvikelse, vilket innebär att kostnaden för verksamheten är högre än statistiskt förväntat. Inom fritidshem inklusive öppen fritidsverksamhet, äldreomsorg samt förskola och grundskola är Lunds nettokostnadsavvikelse hög. Det omvända gäller för gymnasieskola samt individ- och familjeomsorg, som kostar mindre än förväntat. Det finns inte alltid en tydlig korrelation mellan

höga kostnader och upplevd nöjdhet hos de berörda. Det är heller inte alla områden som Lunds kommun har rådighet över. De höga kostnaderna inom vissa verksamhetsområden kan till viss del förklaras av befolkningsstrukturen och behoven hos de som verksamheterna är till för, men även av höga politiska ambitioner och viljeinriktningar. Givet detta utgångsläge önskar Lunds kommun delta i SKRs utvecklingsprojekt för att tillsammans med andra kommuner men även internt få möjlighet att djupanalysera nuläget och framförallt blicka framåt för att hitta och utveckla ändamålsenliga åtgärder, innovativa arbetsätt som skapar värde och effektiva styrformer i syfte att öka effektiviteten i Lunds kommuns tjänster till lundaborna.

7. Så här tänker vi oss vårt förbättringsarbete:

- Benchmarking - hitta goda exempel
- Innovativa arbetsätt - hur löser vi morgondagens utmaningar inom välfärden på ett effektivt sätt?
- Inspel från kommunens Effektiviseringspolitiska råd - Ett kommunalt råd kopplat till Kommunstyrelsen bestående av framstående akademiker och praktiker med hög vetenskaplig och/eller professionell kompetens. Av Lunds kommuns beslutade Ekonomi- och verksamhetsplan 2019-2021 framgår följande:

”För att möta framtidens ekonomiska utmaningar, som skapas inte minst av den demografiska utvecklingen, och samtidigt försäkra att Lundabornas skattemedel används optimalt ska kvaliteten på den kommunala servicen utvecklas samtidigt som kostnadsutvecklingen kontrolleras. Därför behövs ett långsiktigt effektiviseringsarbete och tydliga politiska prioriteringar.” Lunds kommun har därför, efter beslut i kommunfullmäktige, valt att inrätta ett effektiviseringspolitiskt råd. Rådets uppgift är att inspirera, rådgöra och utvärdera hur kommunens samlade politik är förenlig med de effektiviseringsbehov och finansiella mål som Lunds kommun har. Rådets ledamöter ska analysera utvecklingen, utvärdera aktuella insatser och ge kommunstyrelsen rekommendationer för hur arbetet kan utvecklas vidare.

Inom ramen för den uppgift som anges ovan ska Lunds kommuns effektiviseringspolitiska råd särskilt

- 1. Utvärdera om inriktningen inom olika relevanta politikområden bidrar till eller motverkar möjligheten att uppnå effektiviseringsbehoven och de finansiella målen,*
- 2. Belysa effekter av beslutade och föreslagna styrmedel och insatser ur ett brett samhällsperspektiv,*
- 3. Identifiera politikområden där ytterligare åtgärder behövs,*
- 4. Analysera hur effektiviseringsbehovet och de finansiella målen kan mötas på ett kostnadseffektivt sätt, både kort- och långsiktigt,*
- 5. Utvärdera de underlag och modeller som kommunen bygger sin politik på,*
- 6. Belysa hur kommunens övergripande processer inom ekonomistyrning och uppföljning kan utformas för att uppnå effektiviseringsbehoven och de finansiella målen.*

Rådet ska även utvärdera underlaget för beslut om nya eller reviderade finansiella mål för Lunds kommun.”

- Fördjupad dataanalys i Kvalitetsnätverket (leds av kvalitetsstrateg på kommunstyrelsens förvaltning)
- Ekonomistyrning i EKO-rådet (leds av ekonomidirektör på kommunstyrelsens förvaltning bestående av samtliga förvaltningars ekonomichefer eller motsvarande)

- Utvecklingsfrågor i kommunens utvecklingsråd (leds av utvecklingschef på Kommunstyrelsens förvaltning bestående av utvecklingschefer eller motsvarande på samtliga förvaltningar)